

Lepto dejanje.

1. priroč.

Milorad. Vidimira

Milorad.

Se kdaj slutila si Guberen kivo,
aj, Vidimira veni se domov.

Vidimira.

Se kdaj slutila sem Guberen kivo!
Na svetu, Milorad, edini nisi,
ki upanje cvetoc je gojil
in zelje blage v bolnih svojih prsih
ki srčno je krojo svoj vt škropil
vedo, da slana pomori vse cvetje.

Milorad.

Kaj veš, da dolgo hodil sem po svetu.
Kaj bilo je doma takrat, ne vem.
Le radi se mi, da ni ljubezni take
nikjer pod večnim nebom, kakor moja.
Otroška, bolna, blazna - kaj li vem -
ljubezen je - ljubezen nesvojica.
A če vse, ki ljubi s vso strastjo,
kar je tako ljubilo, izgubi,
kaj naj še išče drugega, ko smrt?

Vidmir.

Razumem dobro tvoje bolečine.
A kdo ti pravi, da si vse izgubil?
Teme goščava skriva nam bodočnost,
kaj jutri pride nihče ne ugane;
lahko se vrne vse, kar ni sežgano,
lahko pade se najhujša rana

lahko obišče sreča nas nesnana.
Kar mi ne vem^{znano} je bogovom;
dokler nam oni čuvajo življenje,
mi prav, iskati svojevotjno smrt.

Milorad.

Življenje moje bila je ljubesen;
ljubeni cilj je bila Ljubislava.
A Ljubislava me ne ljubi več,
nikoli me ne bo več ljubila,
zato življenje moje je končano
Od mrtvih nihče več me ne zbudi.

Vidimira.

Mar misliš, da do tvojega življenja
pravice nihče nima, kakor ona
ki svojo je ljubesen pokopala
in nehoče - ranila te v srcu.

Milorad.

In kdo naj bi imel se kaj pravič:

Vidimira.

In. kdo... Mogoče... Toda ne upravičimo
gotovo pač ima jo narod tvoj.

Milorad.

Laško pahteva narod moja smrt.

Vidimira.

Ne ne. Življenje tvoje je potrebno
bolj kakor tvoja smrt, dokler je boj.
Z junaki živimi se te smaguje.
Premnogo rob je narodu zdaj treba
in mnogo glav, rassodnih in pogumnih
Kdor hoče se življenja iznebiti,
samo da svojih bolečin se ^{vesi}

podoben je begunu in plastiivcu.

Milorad.

Leble! Odkod prihaja ta pogrda ~
na jezic svoj? Kdo daje ti pravico,
da sodiš mi namene in dejanja?...
Kdor gre na vojno, nosi plavo & torbi;
doma ostani, kdor boji se smrti.

Vidimira.

Kdor mnogo našemu želi vrožju,
kdor pa svobodo slabo trepeta,
kdor sam bi prvoval življenje mlada
da s svojim natvornim truplom pok.
sovravniku, devicemu v ^{prepreci} deselo -

Milorad.

- naj vame v roko oster meč in žil
in hrabrost svojo naj pokasé v boju.

Vidimira.

Podaj mi meč! Gledj, močna mi je roka!
Steboj prem v boj, steboj, če treba v smrt!
Umreli tudi meni ni teško.

Ta če nastopi smrt in sama
zahteva, da jo spremiš v tajni stan,
če bojna igra se tako obne,
da s svojim padcem pomaga pot izgledis,
in če mi pred očmi tako isdahnes,
obisem solce, pa se potolasim.
Le brez potrebe ne isivaj smrti!

Milorad.

Kaj ti v nemirja duša, Vidimira?

Vidimira.

Nikar ne uprasaj! Meč mi daj in ščit.
Steboj, ob tvoji strani pojdem v boj,

Ko pvest tovaris' spremim te v nevarnost,
Dve glavi boste tvoji, štiri roke,
Dva meča bodeš' sukal, a dva čita
branila bodeta udarcev tebe.

Milorad.

Kako razumljost tvojo naj razumem?
Tvoj glas drhti. Kaj skriva se ti v duši?

Vidimira.

Laj meč mi Milorad, pa ne vprašuj.

Milorad.

Naj ne vprašujem? Repek kje oči
se mrena mu od lupi, naj ne vpraša,
kakaj svetlo je, kjer je bila noč?

Vidimira.

čemu ti skrb? Kopolni moja želja!

Milorad.

Otkod ta želja? Kaj jo je rodilo?

Vidimira.

Prišla je - od nekod - in tukaj je.

Milorad.

Ogibaš se vprašanju, Vidimira
a nehoče molče mi odgovarjaš -

Vidimira.

Ne, ne ogibaj, duše si ne muči -

Milorad.

A tvoja duša naj mori se v boli?
Gj, jasno vidim, jasno, a preposno

Kar v srcu ti valuje je ljubesen-
Nesrečnik' jaz pa našam le nevro.

Vidmira.

Oj molci, Milorad! čemu te misli?
Ljubila sem te, da, in se te ljubim.
Ljubesen sojenice nam vsade
v srce, da vsklije raste in cvete,
a barve vseh cvetic enake niso;
temná je bila moja od početka.

Milorad.

Nikoli nisem slutil, Vidmira.

Vidmira.

Nikoli nisem upanja gojila.
Kelela vedno sem le tvojo srečo,
skrbno skrivala sem ljubesen tih.

Laj, dobro vem, da ljubis ljubislavo.

Milorad.

Nikdar posabiti ne morem nauji -

Vidmiria.

In da jo bodes ljubil v bolecinah
do konca dni, slutila sem na tihem.

In le na tihem sem te jaz ljubila.

Dobler živim, srca bi ne odprla.

Trisilil si me, da sem se isdala.

Sehaj posumes moje duše strah.

Povracanja ljubesci ne paktevari,
obcutke svoje skrijem v kotu srca -

Le eno prosim: V smrti noc ne sili;
življenja brez potrebe ne pitovij.

Nemila mi je reca kakor tebi,
a tiko sprejmem njeno tvo do sodbo,

nikoli se bogovom ne pritošim;
samo najhujše pane me obvaruj!

Milorad.

Resitve douge ni in to mi braniš!

Vidimira.

Na ljubistavo misli! Živa je;
mar veš, kako te sprejme, ko se vrneš?

Milorad.

Čemu mi vbujas poljufive nade?

Vidimira.

Na svetu menjajo se vse reči
in v penškem vcu čudesov je
Orosja daj mi Milorad!

(slini se korabe)

Milorad.

Obmolteni:

Vidmira.

Zabraniti ne moreš, da obesim
na parne ščit, da s mečem se spasem.
Železna mi je volja kar pivim.
Orožja daj mi Milorad in v boj
me vemi s saboj, kudar pogratrobi.

Milorad.

Koraki bližajo se. Pojdi s manoj.

(vidideta), 2 Druge strani vidideta Arcešt
in Livort)